

Teknologioptimisme – Holder det?

TAN5 seminar om teknologibegrebet og intervention
7. Oktober 2020

Inge Røpke

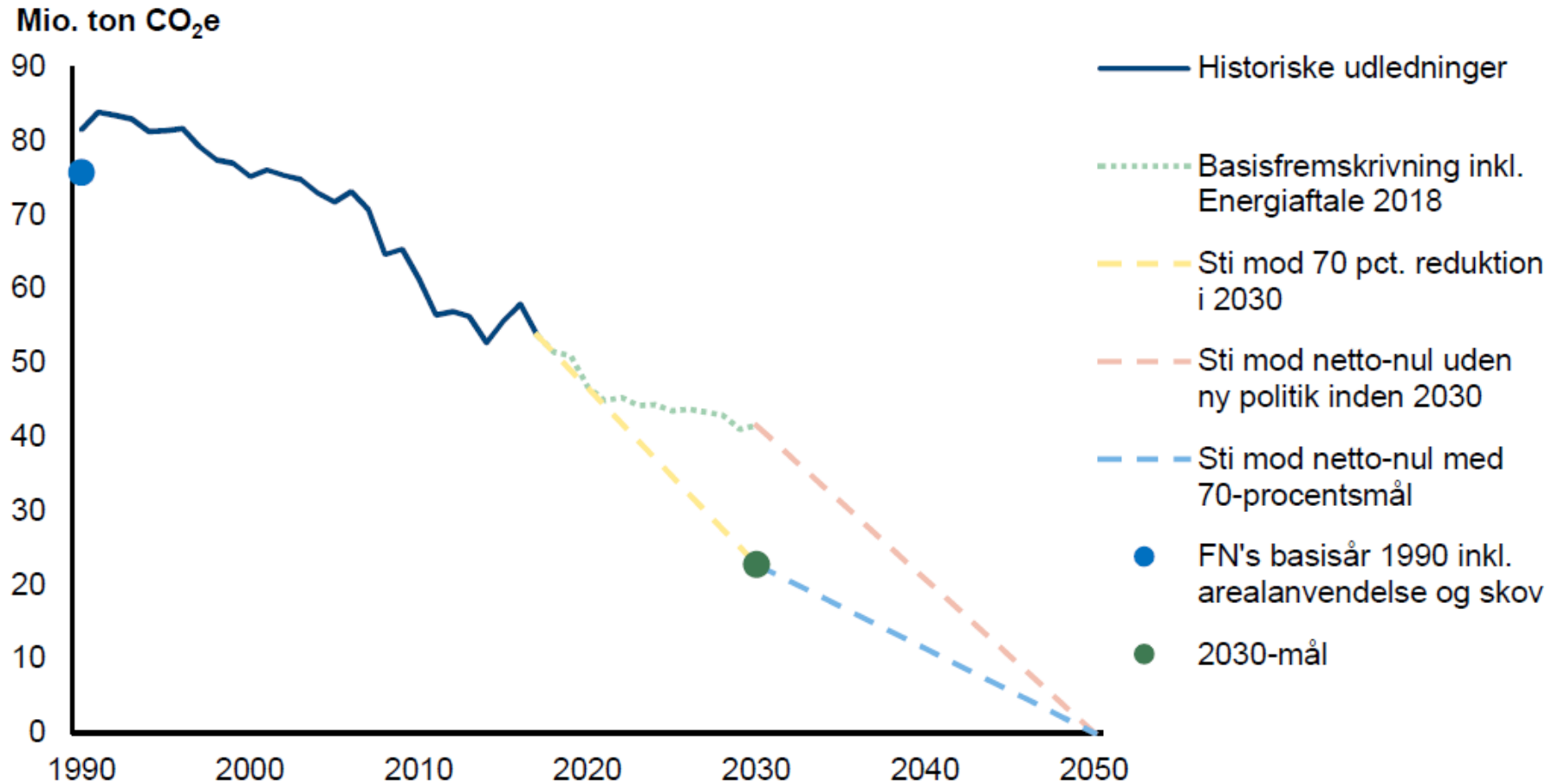
Hovedbudskab:

Hockeystaven er en dårlig idé!

Det er farligt og etisk problematisk at sætte sin lid til teknologioptimisme

Inge Røpke (1996): Technology optimism in a socio-economic perspective. Journal of Income Distribution 6: 215-234

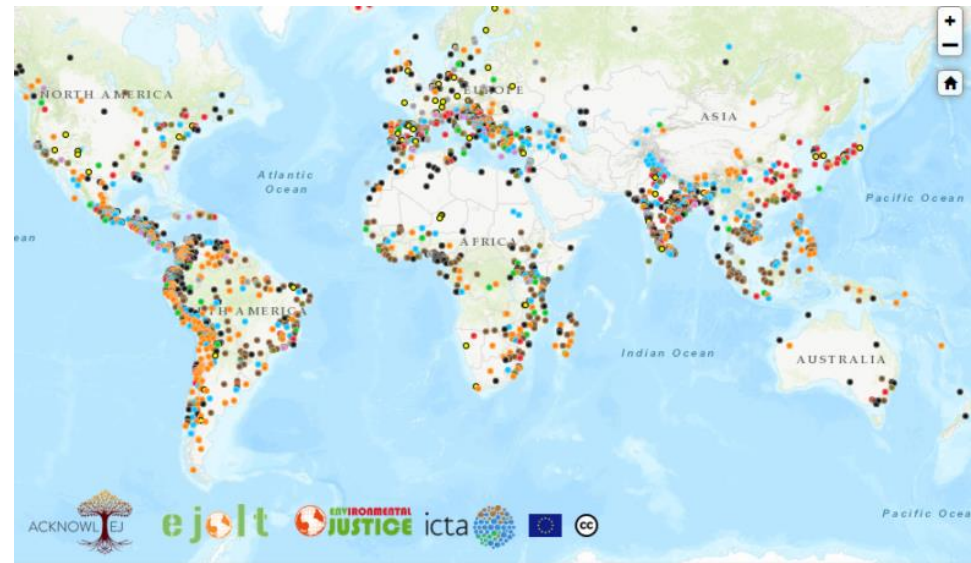
Figur 1 Historisk og forventet udvikling i Danmarks drivhusgasudledning

NB: Problemet med akkumulering

Klimarådet: Status for Danmarks klimamålsætninger og –forpligtelser 2019.

Hvorfor udviklingsspor frem for implementeringsspor?

- Manglende forståelse af situationens alvor og udfordringens størrelse
- Manglende anerkendelse af globale fordelingsproblemer (vores "cost shifting successes")
- Det må ikke gøre ondt på nogen nationalt
- Tror ikke på politisk opbakning
- Tror det er billigere at udsætte handling (eller er det bare en undskyldning?)

Hvorfor kan vi ikke bare vente på teknologien?

- Teknologi udvikles og implementeres (til dels) på baggrund af incitamenter
 - Købedygtigt marked, baseret på fordeling*
 - Underholdning
 - Militær styrke og international konkurrenceevne
- Teknologiudvikling skaber ressourcspild og vækst
- Teknologiudvikling bringer nye problemer
 - Vi ved ikke, hvad vi ikke ved
 - Ressourcekrav og forurening
 - Sociale konflikter
- Grøn teknologi kan være systemunderstøttende**
- Teknologiudvikling bremses
 - Patentering
 - Opkøb

EEA Report | No 1/2013

Late lessons from early warnings:
science, precaution, innovation

Summary

ISSN 1725-9177

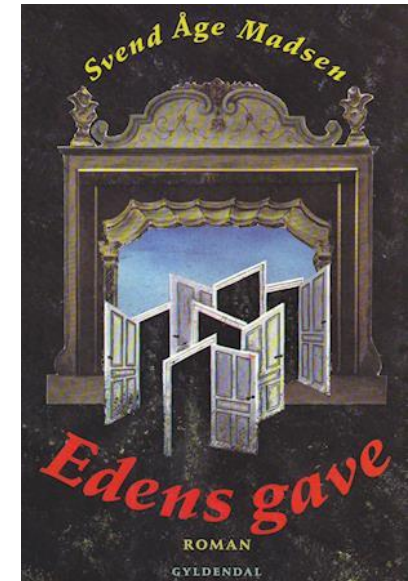

Det er ikke kun den ønskelige teknologi, der bliver udviklet

Svend Åge Madsen: Edens gave, 1993:

”Vi nærmer os slutningen af det tyvende århundrede, og den vestlige verden lider under tre tilbagevendende problemer: Hvordan kan jeg tabe mig? Hvor finder jeg en parkeringsplads? Hvad skal jeg give min familie i julegave?”

Opfinder Geo D. Eden har løst det første problem. Han har opfundet slankemidlet Hedon, der gør at man efter indtagelse kan spise uhæmmet, uden at tage på. Verdens overforbrug er som følge heraf eskaleret...

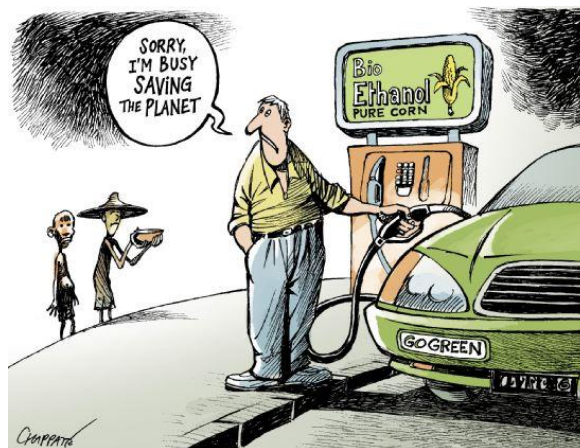
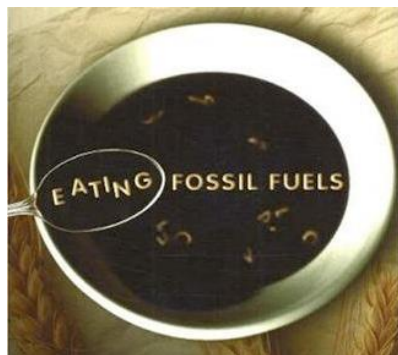

Fedterstatning:
Olestra 1996

Teknologiudvikling:

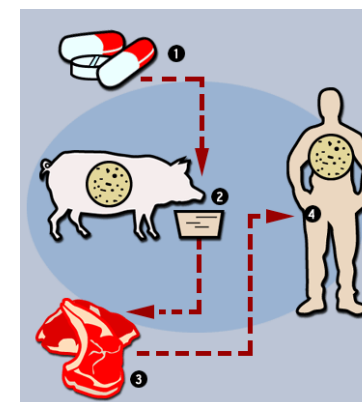
Vi har udviklet et stof:

- Hvad kan det bruges til?
- Er der et købedygtigt marked?

Et systemperspektiv – ikke bare enkeltproblemer

Fokus på enkeltproblemer kan hæmme systemforandring

Overfokusering på teknologien fjerner opmærksomheden på behovet for at løse **fordelingsudfordringerne** som led i løsning af miljøproblemer

Teknologioptimister undervurderer behovet for at ændre grundlæggende økonomisk-politiske mekanismer, **magtforhold** og basale ideer som led i formningen af teknologiens udviklingsretning

Peter Lund Madsen

Intervention i bred forstand

- Støtteprogrammer, teknologipolitik, industripolitik og
- Afgifter er vigtige – men skal suppleres
- Bryde modstand mod ønskelige løsninger
 - Patentsystemet
- Ændre vilkår for omkostningsforskydning
 - Handelssystemet
- Hindre rebound effekter og forbrugsvækst
- Forbedre betingelser for teknologiudvikling og -implementering nedefra
- Helt andre typer teknologier skal også ændres
 - Pengesystemet

